„ЗАСТАВА“ излази редовно: **средом, петком и недељом** на целом табаку, **уторником** на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За **ОГЛАСЕ** плаћа се од сваке врсте 6 нов. оваких ситних слова, а за жиг се плаћа 30 новч. сваки пут.
За „**Приослано**“ плаћа се 20 н. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „**ЗАСТАВЕ.**“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 137. У НОВОМ САДУ У НЕДЕЉУ 15. СЕПТЕМБРА 1896. **ГОДИНА XXXI.**

ИСПОД ЛОВЋЕНА.

Септембра, 1896.

Боље икада, него никада — вели наш народ, па се ево и ја начеках док сам се наканио да замочим перо и да вам се послије дугог времена по ново јавим. Истина, да особито код нас новинара вриједи она народна: куј гвожђе док је вруће, и да се никада не мора допустити да једна вијест остари, јер тада већ мало кога занима, али се недавно у нашој близини догодише такви велики догађаји, да сте и ви и сви свјетски листови били о томе много прије обавијештени, него ли вам је могла стићи каква моја опширнија вијест. Али ипак, сјећајући се старог обећања, које вам зададох, ево ме к вама, да вам са другога становишта пишем о истој ствари.

Политичке прилике, чудноватe политичке прилике, у којијема се ми налазимо, више пута нам не допуштају, да у нашијем, најближим новинама изнесемо наша мишљења о разнијем догађајима, који се или у нашој средини или у најближој околици догађају, и који често пута имају или могу да имају великог и непосредног утицаја на наш народносни и политички развитак.

Истина је, да и вама тамо цвјета трње мјесто ружа, али ипак имате нешто, што ми не имамо: имате слободну ријеч, па макар вас она коштала неколико мјесеци тамнице и неколико стотина форината глобе. Ми овдје уздишемо за том слободном ријечи, премда живимо у слободној, уставној држави.

По свијема се новинама још проносе гласови о вјеридби потомка најславније италијанске куће са убавијем огранком славне и јуначке српске куће Петровић-Његоша.

Кад је тек била избила на површину ова вијест; кад се о томе говорило као о некој новинарској новини, мало је ко у то вјеровао, јер је изгледало као да је то немогуће! Интересоване су стране мучале и чекале су да све буде углављено у најбољем реду, па да се тек онда свијету објави, како ће до скора једна Српкиња да сједне на краљевско пријестоље народа, чија недавна прошлост не мало личи садашњем положају раскомаданог српског народа. Цијела Италија, на овај ријетки и радосни глас, неописивијем весељем поздравила је тај велики догађај, увиђајући добро, да и ако политика није играла главну улогу у томе, да ипак неће остати без великог политичког утецаја, јер је већ јавно ко се највише заузимао, да се у глави оно, што је већ углављено. А и сама историјска прошлост и политичка будућност малене, али никада довољно поносите Црне Горе, улиле су у италијански народ новијех нада, које ће без сумње оживити и оснажити италијански народ.

Како сада мисли Италија о Црној Гори и о српском народу, најбоље се види из срдачног поздрава, који је пресједник болоњске покрајинске депутације на глас о вјеридби послао италијанском нашљеднику пријестола и у којем је кућа Петровић Његоша поздрављена као *бранилац јевропске просвјете на црногорскијем Алпима.* Значајан, и истинит поздрав. Значајан тијем више, што долази са најпозваније стране, из древне и научене Болоње, која је толико вијекова напредовала у просвјети док су њу и цијелу Јевропу од душманскијех навала браниле српске мишице у Црној Гори особито, а и по осталијем српскијем земљама.

Заиста је већ и било вријеме, да се Црној Гори, а према томе и српскоме народу да достојно признање и поштовање за оне силне жртве, које је српски народ вијековима приносио на олтар туђег напретка и просвјете, а кад је било згоднијех прилика да се помогне српскоме народу, баш су томе противни били они, који су највише морали да захвале српскоме народу за његове жртве.

Из Италије непрестано долазе к нама највиђенији људи, да се одавле одвезу у гњијездо соколово и да се тамо поклоне будућој својој краљици, коју већ сада називљу „звијездом Италије“ — stella d' Italia. Први нас обрадоваше гости из најближег италијанског града Бари, који одушевљени одоше на Цетиње, а још се одушевљенији повратише, јер познаше што до онда нијесу познавали. Црногорци их дочекаше и угостише, како то већ Србин умије, а један њихов првак завршио је свој поздрав ловћенскоме лаву овијем ријечима: „Нека би брзо биле испуњене узвишене жеље двију породица, сједињенијех славнијем традицијама, прослављенијех горштака, Савојске и Црногорске, које су обје непокорене заштитнице слободе и величине својијех народа! Нека би брзо грануло сунце, које ће благословити узвишени пир, већ освећен добријем жељама једног цијелог народа, и тај дан ће остати незаборaван у души Италијанаца, јер тај дан, посвећујући љубав двију избранијех душа, посветиће и утврдити везе љубави и пријатељства између народа италијанскога и српскога.“

И ако је Црна Гора одложила свечаност двјестогодишњице владања династије Петровић-Његоша, и ова слава, која се још увијек слави и која ће се на дуго још славити у цијелом српском народу, велика је и од замашне важности. Јуначка династија Петровић-Његоша није могла боље и заслужније, у оваквијем приликама, да навврши други, а да започне трећи вијек својега владања! Ваљда ће трећи вијек његзиног владања дијелом надокнадити оне силне жртве, које је српски народ приносио, а приноси их и данас!

Вјеридбу кћери књаза Николе симпатично је поздравила скоро цијела свјетска штампа. У ту штампу рачунамо и један дио хрватске, нама најближе штампе. Али ова штампа ни овога пута није могла, а да не покаже своју стару ћуд и своје увијек једнако расположење према српскоме народу. Јер док се је лицемјерно радовала овој новој радости српскога народа, с друге стране није могла, а да не вријеђа тешке ране нашијех међусобнијех размирица, пишући наравно о томе са свијем на свој начин и бацајући сву кривицу не само на Србе, који заједно са Хрватима живе, него чак и на Црну Гору, која тобож потпомаже особито наше Српство на Приморју!

И овога пута та је штампа показала каковијем духом дише и како је инспирирана против српскога народа.

Алм Омладински.

Нови Сад, 14. септембра.

Конференција Апоњијеве странке. У прошли четвртак држали су присталице Апоњијеве странке у Будимпешти конференцију, на којој су утврдили програм свога рада нове изборе.

*

Угарски сабор. У седници угарског сабора од прошле среде решаване су 2—3 незнатније ствари, затим је на предлог *председника* одлучено, да се седнице саборске *одложе до 1. октобра* по рим. из разлога што ће ових дана да почну саветовања инпарламентарне конференције; што ће да се за тим одрже свечаности на Гвозденој капији и што ће 18. (30.) септембра да држи седнице горња, великашка кућа. У седници пак 1. октобра, установиће се ред саветовања за даље дане.

*

У славу миленијума. Док наш сарадник одушевљени башахидски учитељ *Владислав Станков* слави слободу мађарску за време миленијске прославе у сегединском државном затвору, донде су код Румуна осуђена на осмодневни прост затвор седморица првака што су у марту упутили проглас на румунски народ, у ком веле, да остају верни свом народном програму. У петак је румунски вођа старина *др. Јован Рац* код сибињске полиције наступио свој осмодневни затвор.

*

Оптужени патријарх. — „Будапешти Напло“ у свом 32. броју доноси из Новога Сада овај брзојав:

„Бивши књиговођа српских народно црквених фондова Стеван *Павловић*, којег је патријарх *Бранковић* пре три недеље

ПОДЛИСТАК

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА.

Написао Иван Иванић

(Из мостарске „Зоре“.)

Од како је велики реформатор Мартин Лутер разбио мастионицу о главу ромог дабе Сотоне, за чистоту вере није се радило са оноликом енергијом, са каквом сам се ја напрезао да постанем — новинар.

Мој покојни професор историје књижевности, човек старе школе, запазио је у мени наклоност ка новинарству, одвраћао ме је од тога, но без успеха. На његово тврђење, да су новинари незналице, управо сваштари, т. ј. да они од свачега по нешто морају знати, али ништа потпуно, ја сам му гордо одговорио, да ћу онда ја бити феномен међу новинарима, јер сам све темељито научио. Моја воља за науком показала се још у моме детињству. Ја сам на пр. дететом, а из превелике жудње за књигама, — поцепао сву библиотеку очеву.

Још у раној младости осећао сам наклоност према природним наукама, дакле стварима које су новинарима мање више нужне. Тако сам студирао унутрашњост земљине кугле, — те сам у тој цељи разбио школски глобус са чекићем Ботанику сам особито волео, — и моје студије у воћњацима нознате су врло добро нашим суседима, па и варошкој полицији. И зоологију нисам занемарио, те сам и при часовима цртања само магареће главе цртао на школској табли, па како сам у цртању био велики мајстор, то су те главе личиле главама мојих професора.

Сви ти докази за моју ученост, нису помогли. Мога професора нисам уверио, али ни он није разуверио — мене.

Ја сам и даље горео од чежње, да будем новинар. Досада још нисам изгорео.

Аладинова лампа, као што је познато, била је у старо време једна од најчудотворнијих справа, која је заслуживала, да је свака интелигентнија породица има на столу. Ту лампу ваљало је само протрљати, па је човеку свака жеља испуњена. Аладин, заљубљени муслиман, дошао је, за једну ноћ, помоћу ове лампе до сјајног дворца, па је чак стекао и жену. Први је факт знатнији Јер, изволећете знати, човек може стећи жену и без садејства ове чудотворне лампе, али без ње стећи за једну ноћ, сјајан дворац — никако.

Дакле, ја сам, после учињених покушаја, увидео, да се моја жеља да постанем новинар, неће моћи извршити без садејства лукаве лампе Аладинове. И ја пођох на исток да је тражим. Шта сам тамо видео и како сам прошао, то би могао само Алфонс Доде описати и ја јамчим да би његов роман о моме путовању и хајци за Аладиновом лампом, далеко боље успео него његов познати роман о „Чудноватим Авантурама Тартарена Тарасконца“. Свакако је штета, што се Алфонс Доде није прикључио мојој пустоловној експедицији, и ако сам га учтиво позвао, — или што је писац „Дон Кихоте“ Сервантес-Саведра умро пре 3000 година, а Боало такође.

Ресултат мога путовања био је ужасавајући. Под теретом његових умора нисам подлегао.

Ја, наиме, нисам нашао Аладинову чудотворну лампу!

Остало ми је да покушам са новим покушајевима. Како су они испали, ја ћу вам описати, и без Алфонса Доде-а и Сервантеса-Саведре. Ја сам у покушајима био неуморан, јер сам тврдо веровао, а сада још тврђе верујем да ме је природа предестинирала за — новинара. Додуше многи ме уверавају, да ми је Усуд одредио да вечито почињем и покушавам почињати, те да одменем мога часнога претка Сизифа. Али ја тим завидљивцима не верујем.

Дакле, ја ночех поново бомбардовати уредништва свих могућих листова са својим радодовима. Почех са песмама и ако сам се доцније уверио, да је то био лош почетак, јер уредници политичких листова не воле поезију*,) Ваљада за то, што у времену мојих почетака и покушаја нису била установљена јахачка друштва, те уредници не вични јахању нису могли ни усести на Пегаза и одјахати на Парнас. Тада сам мислио, да ће бар уредници спортских листова, којима је амблем копита (потковица) радо примити моје песме, али сам па жалост, искусио, да они држе да Пегаз није пунокрвне расе и да поезију не сматрају за општи „спорт“, већ за мој приватни „спорт“.

Пре но што сам написао прву песму, изабрао сам један поетички псевдоним. Ја се прозвах Љубопој Славуј и експедовах обичним теретним возом читаве центе својих песама на све стране Српства. Од свих тих песама домаћег производа, са врх српског Парнаса и седла српског Пегаза, сижерирани од српских муза, није изашла ни једна, али је за то рубрика „Одговори Уредништва“ била препуњена одговора, упућених мени.

Колико су одговори били пакосни, цинички, и колико су они мој дух убијали, види се из ових неколико:

Г. Љубопоју на Стражилову. Ако ви гђцу Зорку тако много волите; ако и она вас тако много воли: ако је гђца Зорка тако лепа, добра и мила: онда зашто сте јој посветили тако рђаве стихове?

*

Г. Љубопоју Славују на Авали. Ви имате право. Пролеће је заиста приспело и дрва доиста процветала. Земља се доиста пробудила из свог зимњег сна и птице de facto певају. Сунце доиста пушта топлије зраке, а месец се осмејкује. Ви, дакле, у свему имате право; — само не разумемо, зашто сте изволели све то нама написати у вашој песми „Пролећу.“ Ми то без ваше песме знамо.

*

— *Г. Љубопоју Славују на Копаонику.* Ваши су стихови тако рђави, да би шпанска инквизиција у средњем веку мучила са њима своје робове.

*

— *Г. Љубопоју Славују на Требевићу.* Вашу песму „*Женским очима*“ не можемо штампати не само због сакатих стихова, већ и због садржине. Плаво је око лепо, црно је око такође лепо око. Ако нека гђца, као н. пр. избраница вашег срца, гђца Видосава, има једно око плаво, а друго црно, то значи двоје. Прво, да она има два ока, — а друго, да има две врсте очију. Иначе, то ништа не значи.

*

Кад сам видео да моје песме не ваљају управо да их за таке сматрају, ја сам се обратио једном листу за савет и добио сам овакав одговор:

— Г. *Љубопоју Славују на Арарату.* И ако сте се испентрали на врх Арарата, ми вас добро познајемо, и за то вам радо дајемо наш савет. Најбољу спрему за поезију добићете на курсу техничара а ако желите да певате добре оде, учите међународно право. Срдачно вам поздравље у далекој Азији из српске Шумадије.

После оваких савета и одговора ја сам увидео, да своју лиру морам променути у практичнију турску златну лиру, Пегаза продати на првом панађуру, а Парнас је постао за мене, и иначе, неприступачан, када сам се

*) Међутим врхунац мојих амбиција беше да постанем сарадник баш политичких листова.

отпустио из службе, оптужио је код угарског министра богочасти, саборски одбор заједно са патријархом. Тиме их оптужује у својој пријави, да су злупотребили фондовски новац и забашурили проневере, које су око фондова чињене. Павловић се труди да са цифрама докаже да штета црквених фондова од прилике износи на 140.000 фор. Најзад моли министра да га прими у звање, јер је његово отпуштање неправедно.“

Ова нам је ствар изближе позната, јер нас је наш поуздани будимпештански дописник најтачније обавестио о тужби, те ћемо се на њу у једном од наредних бројева вратити.

Политичке новости.

Против војеног министра. Из *Београда* јављају, да је пуковник *Радовић* управио отворено писмо на војеног министра *Франасовића*, у коме овога оптужује због злоупотребе своје званичне власти. Часници су у опште незадовољни са војеним министром и његовим пословањем.

*

Не прима се. Из *Цариграда* јављају, да је садашњем смирнанском валији *Кијамил* паши поново понуђено велико везирство, али је он ту понуду одбио, јер му је, вели, боље тамо где је, пошто је онде удаљен од разних интрига.

*

Јерменски побуњеници. У предграђу цариградском *Скутари* нашли су не само бомбе, динамит и револвере, него су у једној јерменској цркви конфисковали *девет стотина* манчестр-пушака, списак завереника и списак имена оних цариградских Јермена, који су или својевољно или под притиском одборовим дали новаца за устанак.

*

Драже их бомбе. Код Јермена нађене бомбе изложене су у *цариградском арсеналу* и тамо их гледа хиљадама света, што јако дражи Турке.

*

Исељавање. Док из *Цариграда* јављају о непрестаном *исељавању Јермена*, дотле из Анадолије стижу гласови о многим опасним *покретима против Јермена*. Војени министар и министар марине издали су нове наредбе, које у 12 тачака пружају упутства војсци, како да се ова држи, ако би се немири појавили. *Ухапшени су многи Турци, међу њима многи часници вишегреда.*

*

Пут руског цара. Као што је већ јављено, руски царски пар је стигао у прошли уторак у *Балморал*, где је од краљице *Викторије* најсрдачније дочекан. — Програм за дочек руског цара у *Паризу* сад је коначно утврђен и од цара одобрен. Цар стиже у Француску 5. окт. по рим. и бавиће се тамо до 9. октобра закључно, дакле свега пет дана. 7. окт. ће цар *Никола* у 2 сах. после подне да положи основни камен великог *моста*, што ће да буде главни момумент на *изложби* год. 1900. и да носи име *Александар III.*

*

Нови судари. Из *Атине* јављају, да је у Хераклеонском округу било *крваве борбе* међу *Турцима* и *Хришћанима*. *Беровић*, управник, издао је енергичне наредбе, да се раздраженост, која још увек траје, свим срествима стишава.

*

Талијани, на исток! Из *Рима* јављају, да су већ 23.000 резервних матроза позвани у војску и да ови потпуно спремни чекају сваки час да се крену на пут према истоку. Уједно јављају, да ће и све талијанске ратне лађе постепено да се спреме и на исток да отплове.

*

Председник Форо путовању руског цара. Лист „Indépendance“ донео је један разговор са председником *Фором*, у коме овај посету цареву и алијансију с Русијом назива знаком мира. Француска потребује дугогодишњи мир Као главну циљ савеза рускога сматра председник решење источног питања и одржање Турске.

*

Отпутовао. Из *Беча* јављају, да је тамошњи српски посланик *Симић* у прошли четвртак отпутовао из Беча у *Београд*, да се придружи пратњи краља *Александра*, који је данас, у суботу, отпутовао на Демир-Капију.

*

Споразум руског цара и Солсберија. Из *Беча* јављају, да је један дипломата рекао: да би се *цар* руски и *Солсбери* у ствари *Турске* уз пристанак Француске моглиса мо по цену Египта да споразуму; али ту цену неће Енглеска платити.

*

Немоћ Енглеске. Бисмарков лист „Хамбуршке Новости“ пишући поново о немоћи енглеске политике у ствари *јерменско-турског питања* сумња, да ће Енглезима поћи за руком, да приликом цареве посете, руску политику промену у корист своју. Садање стање је по Русију врло повољно, те ће она да употреби то у своју, а не у туђу корист.

*

Гледстон у Ливерпулу. У прошли четвртак говорио је Гледстон у Ливерпулу више од једног сахата на збору, на коме беше преко 6000 слушалаца. И ако је Гледстон старац од 87 година, стојао је за време говора слободно не наслонивши се ни на шта. Глас му је још снажан, али овом приликом беше умерен. Гледстон подпомаже политику енглеске владе у ствари турског питања.

*

Изванредно посланство. Црногорски кнез Никола послао је војводу Гавру Вуковића, министра иностраних дела у *Цариград*, да преда султану Абдул Хамиду својеручно писмо, којим се кнез извињава непредвиђеним фамилијарним догађајима, што није могао посетити султана. С војводом Вуковићем отпутовао је у Цариград и Февзи-паша, опуномоћени министар и изванредни посланик султанов при књажевском двору.

*

Мираз црногорске кнегињице. Вереница талијанског наследника црногорска кнегињица *Јелена*, добиће од удове руске царице милијун рубаља у име мираза. Трошкове свадбаринске сносиће пак *руски царски двор*.

*

Покрети у Ст. Србији. Из *Београда* јављају, да су у појединим крајевима у Старој Србији, где Срби живе, забранили *словенску* службу у појединим црквама, јер су се против ове бунили Грци. Срби услед тога одрекоше свој црквени прирез. Цариградски владика је наредио, да се у будуће у тим црквама служи наизменце грчки и словенски.

*

Дефицит. Из *Београда* јављају, да се ове године на српској железници због рђаве манипулације и злоупотребе са путним картама показао дефицит од 2 милијуна динара.

*

За дочек руског цара. Француска влада је решила, да се за дочек руског цара вотира *пет милијуна франака*. Пошто комора није на окупу, то ће тај кредит вотирати декретом државни сав т. Но тај декрет ће бити обнародован тек по одласку руског цара. Паризлије међу тим једва чекају долазак руског цара. Прозори, куда ће цар да прође, продају се за 500—1000 франака.

*

Неће доћи натраг. Из *Софије* јављају, да руски заступник *Чариков* дотле неће доћи натраг у Софију, док се не приме натраг бугарски часници, који се налазе у Русији.

ИЗ НАЈЦРЊЕ ЕВРОПЕ.

Убијства, пљачке, отимачине и зулуми у Старој Србији, Арнаутлуку, Дебру и Маћедонији.

Написао Србин Србиновић.

(Наставак.)

Рустем-ага из Вучитрна послао беше јесенас свога слугу Ајдара да убије Аксу Елизовића. Слуга беше милостив, па га је само добро избио. Кад су се Срби жалили Рустему, одговори им да је Аксо олако прошао, јер је он наредио Ајдару да Аксу убије.

*

Децембар 1894. године.

6. децембра ишао један хоџа у посету валији у Скопљу. Обичај је да се горње ципеле скину и оставе вратару на чување, а овом се плати при поласку 5 пара. Кад се оџа вратио узме своје ципеле и пође а вратар га задржи да му плати металик. Спорекчају се око тога, док вратар тргне нож и тешко рани хоџу. — Ово исписасмо да се види, како органи власти — убијају.

*

13. децембра пошла је баба Здравка из Бушинца ћери у госте у Ајновце (гилански срез). На путу, у пољу не далеко од села срело је 5 низама са границе, карауле Свирци, везали ју и силовали ју тројица. Баба се од тога тешко поболела.

*

Маринко Ђорђевић из Добротина био је дужан 10 гроша вергије (пореза) Два заптије дођу да купе паре, али Маринко није имао пара па је молио да га чекају до сутра, те ће набавити. Заптије скидоше котао с огња и прелише Маринковом девојчету ноге те јој их ошурише. Девојче ће остати до века сакато. Маринко је тужио заптије, али их нису казнили.

*

На Божић, Пема Селимовић из Бусовата пуцао на Марка из Робовца. Марко после пошао у Гилане да се тужи, али га је негде нестало без трага.

(Наставиће се.)

ИЗВЕШТАЈ

управнога одбора „друштва за српско народно позориште“ о свом годишњем раду и стању позоришном.

(За главну скупштину 31. августа (12. септембра) 1896.)

Славна Скупштино! Част нам је и овом приликом поднети славној скупштини годишњи извештај о радњи управнога одбора и укупном стању српског народног позоришта од прошлогодишње до овогодишње главне скупштине друштвене.

Од ланске скупштине до сада уписали су се и примљени су за чланове „друштва за српско народно позориште“ ови родољуби, друштва и корпорације, и то: I. са свотом од 100 фор.: 1. Др. Милош Ђорђевић, адвокат у В. Бечкереку, који је уплатио двоструку чланарину у износу од 100 фор.; 2. „Српско есконтно деоничарско друштво“ у Митровици, које је год. 1893. уплатило у име чланарине 100 фор., и сад опет 100 фор.; 3. „Народна штедионица, удеоничарско друштво“ у Турском Бечеју, која је уплатила 50 фор., а остатак од 50 фор. исплатиће идуће

забринуто враћао доле са високог Арарата и пребио ногу.

Латих се прозе. Уверавао ме је коректор неких новина, да су почетници у прози много сретнији, но у поезији. Изабрах псевдоним Оливер Романчић, а написао зјело много прича, црта, фељтона. У њима је био заступљен романтицизам, реализам, натурализам, удаљавао се и приближивао Ибзену, Монтепену, Толстоју, Золи, Жил Верну, па чак и писцима срп. „црта са села“. Мој познаник, коректор, драговољно ме је уверио, да сам у једној причи успешно решио безброј проблема друштвених.

Продао сам један виноград и послао пакете са причама. На одговоре уредништва нисам дуго чекао. Ево их неколико:

— *Г. Оливеру Романчићу.* Када смо прочитали вашу причу, сетили смо се једне досетке. Неки полупропали трговац потписао је бланкет менице од једног динара. Неко му примети малициозно:

— Хм, хм! До сад је ова меница вредила један динар. Сада, када је на њој ваш потпис не вреди ништа.

Видите, шест табака артије на којима сте написали причу вредила су пре 15 пара. Сада не вреде ништа.

*

Г. Оливеру Р. У послатој причи једна нас је реченица заинтересовала. Она гласи:

. . . . „У немој ноћној тишини ћутке је стајало бело обучено привиђење, и та сцена беше ужасна, моја се крв следи“ . . . .

Када смо прочитали ово, наша леђа добише мехуриће као кожа ошурене гуске, наша се крв доиста следила, а свака влас на глави диже се небу. Читали смо даље, читали страхујући дрхћући, али смо доцније са задовољством видели, да о привиђењу нема више ни спомена. Дакле, молићемо, ваша прича не ваља. Али смо ипак радознали, шта је даље чинило бело привиђење, јер сте заборавили да напишете. Ми вас много молимо, кажите нам шта је учинило бело привиђење, које је немо стојало у мирној ноћи, бррр!

— *Г. О. Романчићу.* Ваш је роман пун ефекта. Нарочито је леп у њему овај пасус:

„Страхиња је, жедан освете и опијен љубомором зграбио Звездану за руку и хтеде је убити из револвера, али револвер није био код њега“. . . .

Па за то је онда Страхиња зграбио за руку Звездану?

*

— *Г. О. Р.* Вашу новелу из морнарског живота не можемо већ ни зато штампати, што у њој прву улогу игра морнарска коњица. Ова врста војске код нас је сасвим непозната. У осталом ако су вас информисали, да сваки морнарски војник мора бити снабдевен са једном ратном лађом, онда су вас рђаво информисали Ратне лађе, које се у џепу носе, можете купити у свакој радњи за дечије играчке.

*

Ја сам увидео, да би штета била продати и други виноград за поштанске марке, те за то скрхах перо и заклех се свим божијим угодницима да никад нећу написати ни причу, ни роман, ни новелу, па чак ни црту са села.

Прећох на афоризме, пословице и мудре изреке. За те ствари не треба много памети. Напротив, највећи несмисао одевен у рухо афоризма, изгледа страшно паметан. И написах 5000 афоризама, а на прву понуду добих овакав одговор:

А + Б = Г. Ви сте нам учинили љубезну понуду, да ћете за наш лист уступити 1000 ваших афоризама за цигло десет динара, Из срца вам благодаримо на одличној пажњи, али вас на коленима молимо, немојте нам слати ваше афоризме, Нама је било доста оних пет, које сте нам послали као мустру. Чудновато да сте погодили и на писму написали да су то „мустре без вредности.“

После овог пораза на пољу озбиљности, ја се латих шале да обвеселим себе, и овај јадни читалачки свет шаљивих листова, који је давно лишен здраве шаљиве лектире. Морам скромно признати, да ме је мој традиционални хумор, сатира и сарказам просто задивио. Моја породица је, наиме, врло шаљива породица, а та шаљива жица датира се од моје покојне стрине, која је, као и све стрине, била врло шаљива, па се је, кажу, чак и смрти смејала у брк. Ја бејах убеђен да је поље мога литерарног рада шала и сатира, и ја сам већ у напред уживао, како ће се пакосни и завидљиви уредници, који су ме до сад мучили са одговорима, сретати самном у ступцима шаљивих листова, када се по њима почнем пентрати. То уживање кварила ми је додуше околност, што су неки моји претходници за неке детињарије, ишли у Пожаревац у затвор, али ја са пуно збиље загазих у шаљиви посао. Написах безброј шала, досетака, хуморесака из ђачког живота (овде сам поглавито рачунао на стрпљивост читалачке публике).

Одговори уредништва били су поражавајући, и само ова два показују колико се жалостивно свршила моја шаљива каријера:

— *„Малом Комарцу“*. Ви нам већ неколико недеља шиљете досетке, ваше производње за нашу рубрику „Шала и Забава“. Уредник те рубрике, спада у ред најславнијих људи овога века. Он сваки рукопис савесно прочита до краја, па је прочитао и ваше досетке. Услед тога је пао у меланхолију, а јуче је почео чак и да плаче. Пошто је наш сарадник фамилијаран човек, а пошто су ваше досетке већ до сада силно пореметиле његово здравље, ми вас са дубоким поштовањем и коленопреклоно молимо, немојте више фабриковати досетке, или их бар немојте нама слати.

*

— *„Малом Комарцу“*. То је врло стара и позната шала. Са њом је још наш праотац Ноје увесељавао своју породицу у барки, за време потопа. Да нисте ту шалу донели са Арарата?

Није било друге, већ да се латим публицистике, чисто новинарског посла, за који ме је природа управо и предестинирала. Пребацивао сам себи, зашто сам се и лаћао детињарија: песама, прича и шала, када је моје перо управо створено за политичке и трговинско економске чланке и када сам, као војник највеће велесиле, штампе, уобразио да ћу стварати Историју.

Први мој чланак беше о *избору* председника северо-америчке републике. Пошто сам ја добар познавалац прилика у Америци, додирнуо сам у чланку и Мак-Кинлејев Бил и Монроеву доктрину и истакох као политичку нужду да Американци изаберу г. Попокатапетла, бив. председника. Одговор уредништа је гласио:

Г. Dr. S. Ви се варате. Попокатапетл никад није био председник америчке републике, нити може бити, јер је Попокатапетл брдо вулкан у Америци, које и не аспирира на то државно достојанство. Ваш чланак дакле не можемо штампати.

*

За тим сам написао један допис и телеграм о избору посланика у суседном срезу. Допис није штампан, али сам добио овакав одговор;

Г. Dr. S. Лепа вам хвала на допису, али смо слободни приметити, да је он одоцнио. Ми смо о том избору штампали допис још пре осам дана. Уједно вас молимо, када нам већ шаљете новости од пре три недеље, немојте то чинити — телеграфски. У таком случају доста

године; 4. „Јарковачка народна банка, деоничарско друштво“ у Јарковцу, која је исплатила половину чланарине од 50 фор., а другу половину исплатиће на годину; 5. „Прва сентомашка српска задруга, као дружина за узајамно помагање и штедњу“ у Сентомашу, која је уплатила 50 фор., а осталих 50 ф. исплатиће на годину; II. са уплатом целе прописане чланарине од 50 фор.: 6. Др. Емил Гаврила, главни уредник „Заставе“ у Новом Саду; 7. Др. Милан Давидовац, адвокат у Н. Саду; 8. Др. Давид Коњовић, адвокат у Сомбору; 9. Јован Радић, велепоседник у Суботици; 10. Ђорђе Т. Мијатовић, велепоседник у Новом Саду; — III. са уплатом од 10 фор., и обвезом на исплату остатка чланарине од 40 фор.: 11. Миша Николић, трговац у Инђији; 12. Коста П. Миросављевић, трговац у Новом Саду.

У току прошле пословне године преминули су ови чланови друштвени: 1., Висарион Мишковић, адвокат из В. Кикинде; 2., Павле А. Николић, трговац из Земуна; 3., Павле Панаотовић, трговац, уједно и почасни члан, из Митровице; 4., Новак Голубски, народни капетан из Сентомаша; 5., Богољуб пл. Јеремић, приседник жуп. сиротињског стола из Сомбора; 6, Душан Бајловић, трговац из Руме; 7., Др. Милан Јовановић, књижевник и почасни члан из Београда; и 8., Др. Ђорђе Јовановић, лекар из Вршца. — Нека им је свима вечна успомена. Слава им!

У смислу одлуке лањске главне скупштине обратио се управни одбор позоришни молбом на наше новчане заводе, да одреде позоришту сталну годишњу припомоћ на издржавање позоришта и подмирење дефицита. Управни одбор разаслао је преко 90 таквих позива на новчане заводе у нашим крајевима, а обратио се у тој цељи и на познате управитеље тих завода. Но одзив је био врло слаб и незнатан, јер се оазвало само 13 новчаних завода, и то са свотом од 639 фор. А осим тога ти заводи — изузимајући два-три нису ни обећали, да ће прилоге и припомоћ и на даље давати. Поред тога су неки од тих завода дали те прилоге у име своје чланарине, а чланарина се не може трошити, него се урачунава у фонд позоришни. — Одазвали су се пак ови новчани заводи, и то: 1., „Централни кредитни завод“ у Н. Саду са 00 фор., који је обећао и у напредак потпомагати позориште; 2., „Српско есконтно деоничарско друштво“ у Митровици са 100 фор. у име чланарине; 3., Штедионица у Ст. Пазови са 50 фор.; 4.. Штедионица у Руми са 50 фор.; 5., Штедионица у Вуковару са 50 фор.: 6., „Прва Сентомашка штедионица, деоничарско друштво“ у Сентомашу са 50 фор. а обећала је и у будуће припомагати; 7., „Прва српска задруга, као дружина за помагање и штедњу“ у Сентомашу са 50 фор., у име чланарине и са 10 фор. прилога; 8., „Народна штедионица“ у Т. Бечеју са 50 фор. у име чланарине; 9, „Јарковачка народна банка, деоничарско друштво“ у Јарковцу са 50 фор. у име чланарине; 10., „Перлеска среска штедионица, деоничарско друштво“ у Перлезу са 50 фор.; 11., „Задруга за штедњу и предујмове“ у Руми са 20 фор.; 12., „Задруга за међусобно помагање и штедњу“ у Ковиљу са 10 фор., која је обећала и даље прилагати; и 13., „Бачко-потиска штедионица“ у Ст. Бечеју са 3 фор.

Пошто је од новчаних завода тако неочекивано малена припомоћ стигла, није се ни могла спровести реорганизација позоришне дружине, какву је лањска скупштина желела.

(Наставиће се.)

Вести из места и са стране.

Престо од таковског грма. Од познатог *Таковског Грма* израђен је у Крагујевачкој фабрици један престо, и нарочита депутација из рудничког округа дошла је да га преда краљу. На престолу том израђен је у рељефу устанак Таковски.

Атентат на футошког спахију. Гроф Рудолф Котек путовао је 17. о. м. на своје добро које се налази у Футогу. Кад је био влак близо Футога избацио је непознат човек један хитац из пушке у грофов купе, али грофу није никакве озледе нанео. Гроф би требао да на своје званичнике боље припази како поступају са народом којег за рад узимају. Јер овај нападај је покушао да изведе, по свој прилици какав незадовољен радник, у ком је одурност којег грофовог званичника распирила варницу освете, те у непромишљености тражио је да даде одушке своме гњеву ма на који начин, не разбирајући што би невина човека убио, а и себе упропастио.

Слике израђене косом. Стева Стефановић фризерски помоћник овде, који је пре кратког времена израдио вештачки косом слику др Светозара Милетића израдио је сад слику пок. Светозара Марковића врло тачно. Осим тога израдио је с косом у бојама Чермакову слику „Херцеговачко робље“ (изложена је на углед у излогу књижаре Браће М. Поповића) и то тако вештачки да је слика верна оригиналу. На томе раду његову види се да је у тој вештини много напредовао и пошто сада иде у Праг да се усаврши у својој вештини, желимо да у том послу истраје, и да се нађе дарежљива рука која би га потпомогла.

Београдско певачко друштво које је путовало по Русији, вратило се натраг у Београд, пошто је провело на путу 24 дана.

Разбојници у Србији. Из Београда јављају: да су у прошли четвртак разбојници убили Мату Живојновића, посланика Велике Плане заједно са пратњом.

Рукоположен. У среду и четвртак после јутрења одслужена је архијерејска литургија у Ср. Карловцима, где је Јован Ластавица свршен богослов рукоположен првог дана за ђакона, а другог за свештеника. Ластавица је изабран за капелана проти Земунском.

Колико могу неке животиње да живе. Кит може да живи 1000 година, слон до 500 год., гавран до 100 год., лав 80, орао 60, лисица 50 год.

Конгрес стенографа. У Будимпешти ће се одржати од 26. до 29. о. м. међународни конгрес стенографа. Главна задаћа тог конгреса биће да се конституише као међународно стенографско удружење.

Пензионири. У Бечу живе 20 фелдцајгмајстера, 89 фелдмаршаллајтнанта, 111 генералмајора и 196 обрстлајтнанта у пензији. А у Грацу 2 фелдцајгмајстера, 32 фелдмаршаллајтнанта, 50 генералмајора и 112 обрстлајтнанта.

Највеће буре на свету. У Фресну у Калифорнији сграђено је највеће буре на свету. Високо је 9 метара, у обиму има 27 метара, а стане у њега 260.000 литира вина.

Сретна певачица. Оперска певачица, Henrieta Laville стара је 26 година, родом је из Бордоа у Француској од врло сиромашних родитеља. Неки учитељ певања упознао је у њој дар и безплатно је поучавао, на основу чега је она као врло вредна и даровита брзо напредовала и добро место заузела. Овог пролећа упозна се с њоме у некој купци барон Sarget de la Fontaine старац од 84 године, милијунар и иначе припознат француски великаш, она му се допадне и он је запроси под условом да се одрече позорнице, на што је она напослетку и пристала. О веридби даривао ју је са једним милијуном франака у готовини и једним спахилуком. Но срећа његова није дуго потрајала, јер је он сад, након пет месеци брачног живота умро.

Распис старешине слободних зидара. Старешина свију слободних зидарских ложа на земљи разаслао је на све слободно зизидарске ложе на земљи протест против конгреса који се има одржати против фармазона у Тријенту од 26. до 30. о. м.

Невин погубљен. На основу пресуде војничког окружног суда у Омску осуђен је неки Шуклин, којег су држали да се зове Лосков, на смрт што је два војника убио. И пошто он није могао да докаже да он није тај Лосков, то је на њему извршена смртна казна, међутим сада је у средишњем Александровском затвору пронађен прави Лосков, који је оне војнике убио.

Мноштво молбеница. На путу своме у Пржемисл и околину дочекан је наш краљ са 7600 молбеница. Све те молбенице понесене су у Беч где ће се појединим министарствима доделити ради реферисања.

Највећи драги камен на свету. У Амстердаму се глача највећи драги камен на свету. Драги камен важи 971 карат, а нађен је у колонијама на Капу. Глачањем ће се много са њега скинути, али ће и после тога остати у вредности највећи. Драги камен т. зв Орлов, важи 195 карата, а Кохинор 106 карата.

Кратке вести. У Сарајевској гимназији од 400 ђака, 200 су православни Срби и поред свега тога нема ни једног професора православног Србина. — У Босни и Херцеговини ради се на томе да се образује велики духовни суд за све православне у тим земљама. — Луција Хирш Премелић унука барона Хирша наследиће преко 500 милиона марака. — Два руска путника пронашла су богат рудник злата у Сибирији. — У неком месту у Ческој потпаљивала је једна жена ватру са потролеумом. Несретним случајем упали се стакло у ком је петролеум био и у часу је била у пламену и же и детенце које је код ње било.

Трговина

Нови Сад, 14. септ. Пшеница прве каквоће 6 ф. 40—— н. Пшеница средња 6 фор. 30—40 нов. Пшеница лакша роба 6 фор. 10—— новч Наполица 5 ф. 70—80 н. Јечам 3 ф. 40—50 нов. до — н. Зоб 4 ф. 70—80 н. Кукуруз у зрну стари 3 ф. 20—— нов. Нови у клипу 1 ф. 30—40 н. Маст 54 фор. Сланина сува 54 ф., дебела паљена 54 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки . 46—— н.
„ средњи . . . 44—— н.
„ лаки . . . . 40—— н.

Све од 1 килограма.

Теоци . 10—20 ф. по комаду
Јагњци 7—12 ф. по пару.
Овци . . 6—16 ф. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

3. септембра било је . 4·13 мет.
14. септембра . . . . 4·13 мет.

Најновије вести.

Последник Лобановљев. Из *Петрограда* јављају, да *Нелидов* има врло велики изглед, да дође на место *Лобановљево*

Црногорски министар у Цариграду има мисију, да расправи погранично нитање регулисање реке *Бојане* и признање српске народности у Турској, што заједнички ради са Србијом. Султан је примио француског вел. посланика *Камбоа*, црногорског министра *Вуковића* и црногорског дипломатског заступника *Бакића*.

Успостављање српског екзархата. Српска је влада намерила да учини код турске владе потребне кораке, да се успостави српски екзархат.

Огласи.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место на српској православној основној школи зворничкој расписује се стечај.

Годишња је плата 550 фор., стан и потребан огрев или за то 100 фор. Дужност је учитељу: предавати у III. и IV. разреду прописане предмете, појати у цркви за једном певницом, присуствовати при спроводима са дјецом ако је позван и у то име има 1 фор. — Првенство имају музикални. Компетенти морају доказати да су Срби православне вере. Молбу са документима, треба послати овој општини до 6. окт. ове године по старом календару.

Српско-православна црквено-школска општина у Зворнику (Босна) 9. септембра 1896.

Перовођа: 493 2—3 Председник:
Владимир П. Остојић Стеван Николић.

НА ЗНАЊЕ.

Својим поштованим муштеријама стављам до знања, да је приспео по мени лично изабрати **енглески, француски, белгијски, немачки, швајцарски, и бечки** еспап. Ја сам **лично** у тим земљама **сада** био, и са **најбољим фабрикама и изворима** у свезу ступио, те сам у повољном положају да **имадем** и да ћу и у **будуће имати лепога** а при том **јефтинога** еспапа, и од сада ћу свагда на стовариштy држати еспапа од **16 новчића** па до **13 форината** по метеру.

Нови Сад у септембру 1896. год.

Давид Ћурчић

489 2—6 „код златне руже“
главна улица у сопственој кући.

ПЛЕМИЋКО ДОБРО
У СЛАВОНИЈИ.

Продаје се племићко добро у Славонији у непосредној близини **града Пожеге**. Исто добро имаде око 100 јутара и то: 70 јутара оранице, 8 јутара ливаде, а остало шума. На истом се налазе сасма нове зграде и то: зграда за становање, велика штала за 24 ком. блага, стан за служинчад, шупа и магазин, кукуружњак и остале мање зграде. Fundus instructus јест обилан. Положај у равници и веома леп. Ово је пригодан куп а уз то цена и увети повољни.

Поближу упуту даје **Ј. У. Др. Едуард Киршнер одвјетник у Пожеги** који и понуде прима. 492 3—3

Припознатог штабског надлечника и физикуса
Др. ШМИТОВ

ЗЕЈТИН ЗА УШИ,

који одстрањује **глувило, зујање у ушима, течност из ушију и наглувост**, па и у застарелим случајевима. Добити се може за 3 марке 50 сантима једна флаша заједно са упутством употребе у лекарници **Гавре Плавшића** „код светог духа“ у Новоме Саду. 437 3—10

ГВОЖЂАРСКА И ШПЕЦЕРАЈСКА РАДЊА

ШАЦЕ МАНОЈЛОВИЋА

У СЕНТОМАШУ

потребује једног доброг помоћника. Ступити може одма. 502 1—3

Златна медаља светске изложбе у Паризу.

396 7—

Одликован медаљом за оцене на светској изложби у Чикагу.

је и експрес — писмо. — Питате нас да ли је Француска у Европи? Јесте.

*

Ни моји пољопривредни и трговински чланци нису били боље среће, и ако сам ја сигурно држао, да ћу после њих бити озбиљан кандидат за министра привреде код нове аграрне странке. Ево одговора на њих:

Г. Радиши Ђивићу. Ваш чланак о филоксери у нашој отаџбини и о великом увозу талијанског вина, неће се штампати. Ви нама пребацујете, што су талијанска вина опора. Али, извинићете ми, прво, нисмо Талијанци, друго нисмо крчмари, а треће колико се сећамо, нисмо вас у опште ни приморали, да пијете талијанско вино. Када вам је оно опоро, пијте малагу, Порт или Марсалу.

*

Г. Радиши Ђивићу. Честитамо вам! Идеја у вашем чланку велика је и славна. На пустињи Сахари основати акцијско друштво за прераду песка, то је заиста величанствено и исплативо предузеће. Мисао је здрава, само би наводњавање Сахаре и преображање њено у оранице стајало 2000,000.000 динара, а требало би за тај посао 300 година. Ако имате подоста капитала, а надате се, да ћете поживети 300 година на срећу човечанства и радост социјалиста, образујте синдикат. Ми ћемо вам помоћи. — Иначе вас молимо не посипајте у будуће ваше чланке са песком, јер се сада употребљује хартија упијач.

*

Оваки порази просто су ме извели из такта и ја се реших на љуту освету. Ја почех сваки дан слати редакцијама разна питања, предлоге, понуде, намерно глупе садржине и уредници та пакосна и завидљива створења, убише се одговарајући на њих. Ја сам први пут уживао. Да видите само два одговора њихова:

Пријатељу редакције. Са искреном радошћу и дивљењем узели смо на знање, да сте ви за четири месеца добро научили свирати у хармонику. Немамо ништа против ваше љубазне понуде, да ћете доћи у наше уредништво да свирате. Само вас молимо, дођите ујутру у 8 сах. Тада наиме, нема никог у уредништву.

Г. Србину Србиновићу. Ви сте одушевљени новим „реформама“ у Маћедонији и питате нас, можете ли пити братимство са првим правим Турчином, којег сретнете. Ми немамо ништа против тога, само се бојимо да се ваше племените жеље не могу остварити и то за то, што прави Турчин не пије ни вино, ни пиво, већ само — воду. Турци могу пити братимство уз чашу воде, али Србин Србиновић никад.

* * *

Ја одуљих и сувише. Али ја нисам малаксао, ја се и после ових искустава још надам да ћу било да пронађем Аладинову лампу, било без ње, постати новинар.

Цељ горњих редова, господине уредниче, није да их штампате. Ја сам вам све ово написао тек да се изјадам на злу судбину.

Но, моджа ћете их ипак штампати, као човек милостива срца. Уверавам вас да би ми то врло годило. Јер, најзад, човек, који ће кроз који дан славити 10-годишњи јубилеј новинарског и књижевног рада, коме досад није ништа штампано, који је прокрстарио Исток тражећи Аладинову лампу, и који је, најзад, продао толике винограде на куповину поштанских марака, — заслужује да му се бар ова прича — жалопојка штампа.

У сваком случају обећавам, а држим да ћете ми веровати, да у идућем броју вашега листа нећу прочитати „*одговоре уредништва*“...

У *Солуну 1896.*

Ракијски казани.

Јављам пошт. публици, да имам на стовариште **најбољу врсту ракинских казана**, које сам ја пронашао и патент на њих извадио; на ове казане да се пећи ракија од свакога воћа као и од комине. Имам и **казане за пециво ракије од хране** по финанцијском пропису, уз њих дајем и тачн упутство. Даље имам готових и у свако доба и правим и друкчије казане као и свако бакарно посуђе. Радња ми је солидна а цене умерене.

Готов сам да обавим сваку наручбину најсавесније и најтачније.

Милан Т. Јовановић

499 1—3 казанџија, Нови Сад (Ujvidék.)

РАСПРОДАЈА.

Због коначног напуштања моје радње са галентеријском, кратком и плетеном робом, почињући од 1. октобра продаваћу сву робу много јефтиније од њезине **КУПОВНЕ ЦЕНЕ**. Те се може јефтино добити мушко и женско рубље, крагнови, манжетне, мидери, сунцомбрани и кишобрана, поше, и хиљада других врста робе: Пошто распродају што **брже морам обавити**, то молим пошт. публику дн ову прилику употреби и да ме са многобројном посетом удостоји.

С поштовањем.

М. СЛЕЗАК,

500 1—2 Нови Сад, код „сребрног венца.“

ДРВА ЗА ОГРЕВ

ВЛАСНИШТВО У КАМЕНИЦИ ПРОДАЈЕ:

II., врсту буковине, хват по — 8 ф. 50 нов.
II., врсту храстовине хват по — 7 ф 50 нов.
Мешано тврдо и мекано дрво — 6 ф. 50 нов.

Ако купац жели да се дрво постави на новосадску дунавску обалу, доплаћује 80 нов. од хвата.

Игњат Воспић,
шумар.

474 6—6

ПРОДАЈЕМ КУЋУ

из слободне руке, која се налази у Дуговићевој улици бр. 15 а састоји се из 1 дућана, 2 собе, 2 кујне, 1 подрумом и шталом. Упитати код властника

Ђоке Грујића

бирташа на рибној пијаци

496. 2—3 **Нови Сад.**

Стовариште енглеских и бринских штофова.

Ново отворена кројачка радња

П. Н.

У пуној сам нади, да ће ме како овдашње, тако и са стране цењено грађанство са својим поручбинама почаствовати, те одселе од мене набављати

господско одело

Моја многогодишња пракса усавршена је, те за то смем са правом сваком јамчити, који код мене поручбени налог учини, да ће како по најновијем париском и бечком укусу и с врло ваљаном и особитом израдом и елегантном крају потпуно задовољан бити, тако, да ће у будуће све своје потребе од мене подмиривати — а не од странаца скупље и лошије.

Јесам са особитим поштовањем и стојим сваком на услузи

Жива Бота,
кројач.

428 10—10

У Панчеву на малој пијаци до кључа

Најновији крој. — Цене најумеренije.

ШМРКОВИ (Pumpe) сваке врсте за домаћу потребу, за земљоредњу, при грађевинама и индустрији.

Новина: По патентованом систему Bower-Barff-овом.

Ови шмркови су неоксидовани и с тога се за њих рђа не хвата.

ВАГЕ {КАНТАРЕВИ} по новијој савршеној конструкцији сваке врсте

од дрвета и гвожђа, за трговину, промет, творнице и земљорадничке потребе, као и за мерење стоке и за домаћу потребу.

469 3—12

Каталоге шаље бадава и бесплатно. **W. GARVENS**, Wien, I. Wallfischgasse 14. Каталоге шаље бадава и бесплатно.

Иначе се могу добити како шмркови тако и ваге у свакој трговини стројева.

Нови лечничко-технички атеље за оне који болују од зуба.

Вратио сам се из иноземства, где сам проучавао лечење зубобоље и част ми је п. н. ставити до знања, да сам отворио

ЗУБНО-ЛЕЧНИЧКО-ТЕХНИЧКИ АТЕЉЕ

за оне, који болују од зуба, у моме стану главна улица бр. 13. у кући Браће М. Поповића, где по најновијем начину лечим.

Све операције са свим без бола изводим

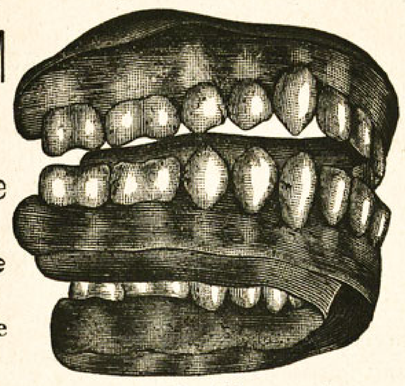

са Cocain-ом или гасом за успављивање.

Готовим вешто све врсте бломбирања, како поједине зубе, тако и целе редове.

Умерене цене.

Часови лечења дневно, пре подне од 11—1 сахата, после подне од 3—5 сахата.

Др. САМ. ЛЕВИ,
зубни лекар,

468 3— Нови Сад, главна улица бр 13. у кући књижаре Браће М Поповића.

СРПСКА БАНКА
У ЗАГРЕБУ

АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ 9,000 000 КРУНА

ПРИМА НОВЧАНЕ УЛОГЕ
НА ШТЕДЊУ И ПРИПЛОД
уз камату од 4% чисто

(БЕЗ ИКАКВИХ ПОРЕЗА ИЛИ ОДБИТАКА.)

Могу јој се слати и страни новци, које она под најповољнијим условима преобраћа у аустр. новац.

Осим тога Српска Банка ради све солидне банковне послове и извршује их тачно и брзо.

45 40—

НОВОСТ ЗА СРПСТВО.

Велико стовариште енглеских и француских штофова.

П. Н.

Ко жели да има ваљано скројено и особито фино израђено

ГРАЂАНСКО И ВОЈНИЧКО ОДЕЛО

нека се изволи обратити на долепотписаног академско дипломираног самосталног кројача Досадашње признање мојих поштованих муштерија најбољи је доказ моје кројачке вештине, а трудићу се, да сваку сну поштовану муштерију, која ме буде својим налогом почаствовала у сваком погледу потпуно задовољим.

ЈЕДНОГОДИШЊИМ СВОЈЕВОЉЦИМА

стављам до повољна знања, да сваке године путујем **четири пута** у наша већа места. Ако желе код мене наручити војничко одело, молим да ми саопште своје адресе, како би их могао посетити. Ако у ком месту, где обично не долазим, буде више њих, који желе наручити одело, молим, да ми то јаве, па ћу и њих посетити. За укусну лепу и елегантну израду јемчим.

С поштовањем

98 30— **Младен Петровић.**

Најновији крој. — Цене умерене.

Први српски кројачки салон мушког одела у Будимпешти IV. korona herczeg utcza 5 sz.

Дражбе и оглас.

Српска православна црквено-школска општина у Новом Саду издаваће путем јавне дражбе своју и фундациону земљу за жито под најам за 1896/7 годину.

Дражба ће се одржати у понедељак 16. (28.) септембра из јутра у 8 сахати на Миланковићевом салашу.

Уторак 17. (29.) септембра пре подне у 9 сахати на Камендину и Мртваљошу, по подне у 3 сахата на Ченеју.

Дражбена условија могу се у општинској писарници и на дан дражбе на лицу места дознати.

У Новом Саду 10. (22.) септ. 1896

Аркадије Марковић, книговођа. **П. Попадић** председник.

495 3—3

СТЕЧАЈ.

Услед захвале изабраног учитеља, поново се разписује стечај за учитеља на овдашњој новоустановљеној срп. нар. вероисповедној школи.

Годишња је плата учитељу 500 фор. или 1000 круна и 8 метр. тврдих дрва; даље слободан стан у новој школи са 3 собе, предсобљем, кујном, комором, подрумом, шупом и шталом, ван стана четврт јутра баште и 1 фор. од погреба где буде позван.

Изабрани учитељ имаће све школском уредбом прописане предмете предавати у оном разреду, који му овд. школ. одбор доделио буде. Осим тога дужан ће бити попторну школу држати и недељом и празником, као и на пређеосвећеним литургијама у цркви појати.

Жели се, да је дотични учитељ и ноталном појању вичан, као и то, да се лично пријави.

Молбенице са сведоџбама ваља упутити на месни школски одбор.

Рок стечаја је до 1. (13.) октобра, ове године.

У Госпођинци 11. (23.) септембра 1896.

Мита Пејић, перовођа. **П. Теофановић,** председник.

498 1—2

ПРЕПОРУЧУЈЕ и ШАЉЕ НА ЗАХТЕВ
СВОЈ ИЛУСТРОВАНИ ЦИЈЕНИК СЛЕДЕЋЕ РОБЕ:

ПЕТАР НИКОЛИЋ
Загреб
УЛИЦА БР. 7.
I. КАТ.

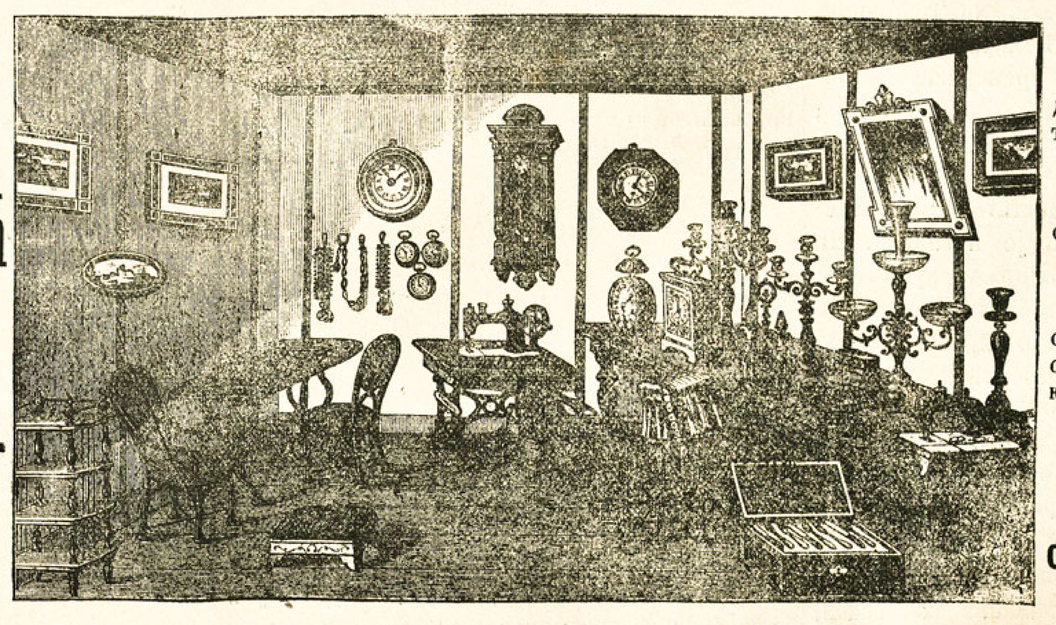

ПОКУЋСТВА:
(Möbel)
дрвеног, гвозденог и тапетираног, фотеља, столица и канабета.

ЈЕДАЛА
од кина-сребра које је правим сребром посребрено.

СЛИКА:
српски народни и историјски. Светих икона, кандила крстова и целивачких икона за цркву.

ОГЛЕДАЛА
у позлаћеним и дрвеним оквирима.

Сатови за зид и будника.

ЏЕПНИ САТОВА:
златни, сребрни и од Туле за господу и госпође.

Златни и сребрни ланаца за господу и госпође.

КОЛИЦА ЗА ДЕЦУ.

Шивећи стројева
систем Сингер, Хове, Велер и Вилсон и најновије са о круглим чунком (Ringsshiff).

РОБА ЈЕ БИРАНА ПРВЕ И НАЈБОЉЕ ВРСТЕ

уз гаранцију

ЦИЈЕНА УМЈЕРЕНА И СТАЛНА.

РОБА СЕ ДАЈЕ ЗА ГОТОВ НОВАЦ

И МЈЕСЕЧНУ ОДПЛАТУ.

Ценике прорачуне шаље бадава и франко.

18 44—

ПЕТАР НИКОЛИЋ, Загреб.

Главни уредник: др. Емил Гаврила. Одговорни уредник: Ђока Ђорђевић. Штампарија Ђорђа Ивковића.